

Jus Canonicum In V. Libros Decretalium Distributum

novâ Methodo explicatum, Omnibus Capitulis Titulorum (qui in Antiquis, & novis Libris Decretalium continentur) promiscuè & confusè positis, in ordinem doctrinæ digestis. Adjunctis Aliis Quæstionibus Connexis, Quæ Ad Plenam Cujusque Tituli, Aut Materiæ Cognitionem, Et Expositionem Pertinent. ...

Respondens Libro Quinto Decretalium. In Quo De Judicio, Seu Ordine Judiciario criminali, nec non de criminibus Ecclesiasticis, & secularibus ... agitur ...

Pirhing, Ehrenreich

Dilingae, 1677

Titulus. XXVIII. De Clerico non ordinato ministrante.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98302](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98302)

talis absolutio non est Sacramentalis, sed etiam à peccatis, quia hoc est conferre, sive administrare Sacramentum poenitentiae, non autem suscipere; & poterit etiam infirmis Eucharistiam ministrare, sine celebratione Missae, *Lopez in pract. Can. cit. c. 33. in addit. lit. E.* Nec obstat, quod in *cir. c. ult. §. Peccat autem* dicitur, excommunicatum minore excommunicatione peccare, conferendo Sacramenta: quia id intelligi debet de illa collatione, quae fit unà cum participatione, sive perceptione passiva: nam aliàs textus ille esset sibi contrarius, cum expressè ibi dicitur, talem excommunicatum à sola participatione, sive perceptione Sacramentorum esse remotum, adeoque non peccat, si solum conferat, & non suscipiat, *Lopez cit. l.* Et hæc sententia probabilis est. Tertia sententia est, quod si talis excommunicatus Sacramenta non percipiat, sed solum conferat, venialiter tantum peccet, idque probatur ex *cir. c. ult.* Nam postquam prius dictum fuerat, quod si ce-

lebrat, peccat graviter, postea dicitur, per conferendo Sacramenta Ecclesiastica, non peccat graviter, sicut prius, ergo saltem leviter peccabit, *Covarr. in c. Alma, p. 1. §. 1. v. 1. ubi etiam rationem dat, quia per hoc directe non remouetur quis per excommunicationem minore à collatione Sacramentorum, non peccat graviter, si hoc faciat, nec aliter, nam Ecclesiasticam incurrit: quia tamen communicatio aliquam indecentiam affert, ret aliquam culpam, quod in eo statu Sacramentum ministraret. Ex quo sequitur, supposita hac lege, quæ etiam valde probabilis est, quod si talis ligatus minore excommunicatione celebrasset Ordines, peccat mortaliter, & venialiter, in quantum in Missa communicaret, in quantum administrat Sacramenta, sive Ordines confert, *Avila cit. l.**

T I T V L V S XXVIII. DE CLERICO NON ORDINATO MINISTRANTE.

Dictum est Titulo præcedente de Clerico excommunicato, deposito, vel dicto ministrante, subjicitur nunc iste Titulus de Clerico non ordinato ministrante: ac proinde agitur hîc de irregularitate, quam quis incurrit usurpationem illicitam Ordinis, quem non habet.

I.

Uzitur primò. An irregularis fiat, & quana poenam incurrat Clericus, qui ministrat in Ordine, quem non habet? Resp. de hoc agitur in primis in *c. Si quis. t. h. t.* ubi Papa Honorius statuit, ut si quis baptizaverit, aut aliquod divinum Officium exercuerit, non ordinatus (ut si quis Epistolam canat, vel legat, tanquam Subdiaconus, cum non sit, vel Evangelium, tanquam Diaconus, vel tanquam Sacerdos celebret, cum non sit) propter temeritatem, ac præsumptionem suam, abijciatur ex Ecclesia, & nunquam ordinetur. Ratio est; quia talis graviter delinquit, usurpando sibi officium, seu ministerium, ad quod non est ordinatus, seu deputatus, nec potestatem accepit, ideoque puniendus est in eo, in quo deliquit, *Vivian. in Ration. Jur. Pontif. hîc.*

II. Præterea in *c. Ex litteris. 2. h. t.* habetur, quod quidam Diaconus, antequam Episcopus ei manum imposuisset (id est, in Presbyterum eum ordinasset) Missarum celebrationem usurpare præsumpserit. Consultus super hoc Papa Urbanus III. respondet, quod ad Sacerdotis Officium non poterit promoveri (sine dispensatione scilicet, & sic punitur in eo, in quo deliquit, *Gl. hîc v. Promoveri*) à Diaconatu quoque per biennium, vel triennium, prout Episcopo Diocesano visum fuerit, suspensus maneat. Quoad beneficium vero cum eo misericorditer, & clementer agatur, ne

sustentatione necessariâ privatus, ad secularia revertatur (quod redundaret in opprobrium Ordinis Clericalis, si mendicare cogeretur) applicationem, *9. de renunc. Gl. hîc v. Negantem* securius cum eo dispensari possit, ut non habeat executionem Ordinis Diaconatus, si prius statutum, & beneficium Ecclesiasticum recipere possit, *Gl. hîc v. Misericordiam*) condignam sententiam ei imponatur. Consultus autem Urbanus talis faceret, si ad vitam regularem, vel in Religiosorum transiret.

III. Pro intellectu horum cap. notandum est, Clericum ministrans in Ordine, quem non habet, irregularis, ut colligitur ex *cir. c. 1. h. t.* poena imponitur tali usurpatori Divini Ministerii Officii, ut notat *Suar. dif. 41. de cens. n. 2.* Prima est excommunicatio, non quæ jure lata, sed ferenda per sententiam, quæ verbo abijciatur, quod ministerium hoc abijciatur. Secunda est poena irregularitatis, quæ exprimitur illis verbis, *nunquam ordinetur*, ita ut ministrat in Ordine superiore, quem non habet, Diaconus in officio Sacerdotis, ut in *collatione* nunquam in perpetuum possit promoveri ad Ordines superiores nondum susceptos v. g. Sacerdos, quo ministravit, nisi cum illo dispensetur, quod attinet ad Ordines inferiores, quem non habet, qui ministravit in Ordine, quem non habet, tunc est suspensus ab usu, & exercitio Ordinis, & postremo suscepti, & quidem

tempus biennij, vel triennij, pro arbitrio Episcopi, ita tamen ut post elapsum triennium, non possit ultra durare, etiam cum voluntate Episcopi illa suspensio: nam in *cit. c. 2.* tantum fit mentio de suspensione ad tempus à Diaconatu: nulla autem de suspensione ab usu, & exercitio aliorum inferiorum Ordinum jam susceptorum, adeoque tali Clerico adhuc licitum erit in illis ministrare, sicut etiam *Abbas* ibidem solum meminit de suspensione ab exercitio Diaconatus, & quidem ad tempus, non autem aliorum Ordinum inferiorum. Cum ergo dispositio hæc sit odiosa, & pœnalis, ideo potius verba illius restringenda sunt, quam extendenda, *Suar. cit. sec. 4. n. 4.* Sic etiam si simplex Sacerdos exerceat actus Ordinis Episcopalis, quem non habet, v. g. si administret Sacramentum Confirmationis, vel Ordinis, sit irregularis, ita ut in perpetuum non possit consecrari in Episcopum: ab usu verò, seu exercitio Sacerdotij per biennium, vel triennium, est suspensus, arbitrio Episcopi: ab executione verò Ordinum inferiorum non est prohibitus, *Avila p. 7. de cens. dis. 9. sec. 2. dub. 1. §. concl. 2.* *Suar. cit. sec. 4. n. 7.*

IV. Sed quaeritur hic primò, an si Laicus exerceat actus Ordinis alicujus, sive usurpet Ministeria Clericorum, incurrat irregularitatem, ut si Laicus v. g. solemniter baptizet? Respondent communiter DD. affirmativè, *Navarr. in man. c. 27. n. 242. in fine.* *Avila cit. p. 7. dis. 9. dub. 13. in fine.* *Suar. cit. dis. 4. 2. sec. 4. n. 10.* Idque probatur ex *c. 1. h. t.* quod loquitur generaliter, & absolute de quocunque non ordinato ministrante in Ordine, quem non habet: sed Laicus nullum omnino Ordinem habet, ergo si ministrat in aliquo, sit irregularis. Nec obstat, quòd Rubrica hujus Tituli sit de Clerico non ordinato ministrante, quia in pluribus manuscriptis Codicibus habetur ista inscriptio, de non Ordinato ministrante, teste *Gl. marg. hic.* Deinde non semper valet argumentum à rubro ad nigrum, quia quandoque contingit, ut nigrum sit generalius rubro, hoc est, plus contineatur in Titulo, quam contineat inscriptio Tituli, & vice versà, ut rubrum nigrum sit generalius, ut notat *Eyerhard. in locis argum. loco à rubro. q. 2. n. 11.* Accedit, quòd eadem, imò major sit ratio, cur Laicus incurrat irregularitatem, ministrando in Ordine, quem non habet, quam Clericus, quia Laicus magis delinquit, usurpando aliquem Ordinem, cum nullum omnino habeat, quam Clericus, qui saltem in Clericali statu est constitutus. Contrarium tamen probabiliter tenent plures apud *Laym. l. 1. tr. 5. p. 5. c. 3. n. 3.* quos & ipse sequitur: tum quia hæc irregularitas non habetur expressa in jure: tum quia qui ministrat in Ordine, quem non habet, est deponendus, ut docet *Abb. in c. 1. h. t. not. 1.* & nunquam ordinandus, depositio autem est propria Clericorum, & in Laicis locum non habet. Ratio autem, cur irregularitas potius jure decreta sit in Clericis ministrantes in Ordine, quem non habent, quam in Laicis, esse potest, quia talis usurpatio frequentior esse solet in Clericis, quam in Laicis, *Laym. c. l.* Argumentum verò à paritate, vel etiam majoritate rationis, in materia irregularitatis, non est efficax, ut fatentur etiam contrariæ sententiæ Auctores, ideòque non obstat huic sententiæ. Ex quo sequitur, quòd si Laicus fingens se Sacerdotem, à peccatis absolvere præsumat, non fiat irregularis, *Laym. c. l.* Potest tamen Laicus, qui se dicit Clericum, & actibus Clericorum se ingerit, ut falsarius puniri, pœnâ falsi, *Gl. in c. 1. p. Propter temeritatem. h. t. Diaz in pract. Can. crim. c. 12. num. 2.*

V. Quaeritur secundo, quæ requirantur ad incurrendam hanc irregularitatem ab eo, qui ministravit in Ordine, quo caruit, sive quem non recepit? Respondetur plura requiri, ut notat *Silvest. v. Irregularitas, q. 12. n. 14.* *Avila cit. dis. 9. sec. 2. dub. 13.* *Suar. cit. sec. 4. n. 14. & seqq.* Primò, ut exerceat actum proprium Ordinis, sive Ministerium, quod ab alio, qui talem Ordinem non habet, exerceri non possit. Secundo, ut ministrat in Ordine, quem non habet scienter, non ex ignorantia, probabiliter putans se habere talem Ordinem, ut patet ex *cit. c. 1. ibi: Propter temeritatem, h. t.* Nam hæc irregularitas est pœnalis, ideòque sine culpa, & peccato non incurritur, *Suar. cit. sec. 4. n. 16.* quin imò *Avila c. l.* putat, non incurri hanc irregularitatem ab eo, qui etiam ex crassa ignorantia ministrat in Ordine, quem non habet, quia est valde gravis pœna, ideòque non incurritur, nisi à sciente, & temerariè præsumente, sive per contemptum ministrante.

Tertiò requiritur, ut ministraverit scienter in Ordine, quem non recepit, quoad substantiam, quia tunc illa ordinatio fuit nulla, ob defectum substantialem, adeoque ministravit in Ordine, quem non habet: secus si in ordinatione omisum sit aliquid accidentale, quod certum est non esse de substantia, v. g. unctio aliqua: tunc enim si ministrat, antequam suppleatur omisum, peccat quidem graviter: (nisi esset omissa parva Ceremonia, quæ necessariò supplenda non est) per hanc tamen culpam, etsi gravem, non incurrit irregularitatem, quia ea nullo jure est expressa, quamvis prohibeatur interim ministrare, donec defectus ille suppleatur, *Silvest. c. l. limit. 5.* *Suar. cit. sec. 4. n. 11. & 12.*

VI. Quartò, ut in Ordine, quem non habet, ministrat serio, non per jocum tantum, nam si rota actio exterior sit ludica, graviter quidem talis peccat, quia id cedit in gravem injuriam, & irreverentiam Sacramenti, nulla tamen incurritur irregularitas, quia talis non verè ministrat in Ordine, quem non habet, & nullum jus reperitur tali casu irregularitatem inducens, *Silvest. c. l. limit. 2.* *Avila c. l. limit. 3.* *Suar. cit. sec. 4. n. 16.* qui tamen n. 18. addit, eum fieri irregularem, qui quoad exteriorem actionem, serio exercet actum aliquem Ordinis, quamvis sine interiore intentione conficiendi Sacramentum, vel aliud Ministerium sacrum faciendi, quia Lex intendit punire usurpationem exterioris Ministerij alicujus Ordinis, adeoque ad hanc irregularitatem incurrendam, sufficit voluntas faciendi actus Ordinis exterioris, etiam sine interna intentione faciendi Sacramentum, vel aliud verum Ministerium, quod non potest is, qui scit se non esse ordinatum, verè intendere. Unde si non Sacerdos solemniter, & tanquam ex officio baptizet, vel Missam celebret, vel absolvat à peccatis, vel etiam solum Confessiones audiat, sit irregularis, etiam si nullam habeat interiorem intentionem conficiendi Sacramentum, alioquin iniquissimi homines facile vitare possent hanc pœnam, sicut Sacramenta

conferendo, vel alia ministeria sacra exercendo, *Suar. c. l. n. 19.*

VII. Quintò requiritur, ut quis ministret in Ordine, quem non habet, solemniter, & tanquam ex officio ad tale ministerium deputatus, & constitutus, si enim sine solemnitate id faciat, vel non tanquam ex officio, non erit irregularis, ut si quis non Diaconus legat, vel canat Evangelium, ut dici solet à Monialibus in Matutinis, vel cum Dalmatica, sed sine Stola, vel Epistolam cum Dalmatica, sed sine Manipulo, vel etiam cum Manipulo, ubi est consuetudo, quòd non ordinati sic eam canant, quia non tam exercet officium Diaconi, vel Subdiaconi, quàm Cantoris, *Silvest. c. l. limit. 6. Avila c. l. limit. 5. & dictum supra.*

Hinc infertur primò, quòd Clericus, exercendo actum Ordinis, quem habet, nunquam incurrit irregularitatem, propter usurpatam jurisdictionem, quam non habet, quia hæc irregularitas solum lata est in eum, qui exercet actum Ordinis, quem non habet. Unde etsi Sacerdos solemniter baptizet non subditum, vel Sacramenta Pœnitentiæ, aut Eucharistiæ administret non subditis, sine licentia proprii Parochi, non fit irregularis, quia non exercet actum Ordinis, quem non habet, sed solum usurpat alienam jurisdictionem. Idemque est, si assistat matrimonio alieni Parochiani, sed non benedicat nuptias.

Infertur secundò, si Diaconus baptizet solemniter, sine licentia Episcopi, vel Presbyteri, etiam in extrema necessitate, fit irregularis, quia ex officio, & solemniter baptizare competit Sacerdoti, non Diacono: cum licentia verò Episcopi, aut Presbyteri, licet baptizat, etiam solemniter, & extra casum necessitatis, & consequenter non fit irregularis, *Navarr. in man. c. 22. n. 7. Avila cit. sec. 2. dub. 14. concl. 1.*

VIII. Sextò requiritur ad incurrendam hanc irregularitatem, ut qui ministrat in Ordine, quem non habet, sit capax irregularitatis: unde si fœmina exercent ea, quæ sunt Ordinis, non fit irregularis, quia irregulariter est privatio Ordinis, vel usus illi. Idemque dicendum, si quis non baptizatus ministret in Ordine, quia neque hic est capax irregularitatis, saltem illius, quæ ob delictum est lata, cum enim non baptizatus, seu infidelis sit extra forum Ecclesiæ, non ligatur ejusdem legibus, *Suar. cit. sec. 4. n. 20.*

IX. Septimò denique aliqui requirunt ad hanc irregularitatem incurrendam, ut non ordinatus ministret in Ordine sacro, non in minoribus Ordinibus: nam in his etiam Laici solent, & licet possunt ministrare, etiam in vestibus sacris, v. g. in superpelliceo, quamvis ad hoc non sint ex officio deputa-

ti, *Silvest. V. Irregularitas, q. 13. Avila c. 2. dub. 13. limit. 1.* Sed obstat prima, quia h. t. dicitur generaliter, si aliquis dicitur, qui exercet non ordinatus, nunquam ordinatus, quia ones, seu officia minorum Ordinum solum vinum officium, ergo qui illa exercent non sunt irregulares. Obstat secundò, quòd excommunicatus ministret ex officio in minoribus, fiat irregularis, secundum eandem sententiam, ut dictum est, præced. eadem est autem ratio in proposito. Quamquam dicendum est, si quis exercet actum quem, etiam in minoribus, tanquam ex officio minister ordinatus in eo, cum non sit, ita tali modo exercere possit hujusmodi actum, non nisi raro contingere potest, ut etiam præced. n. 39. Si verò quis solum exercet actum, sive actum minoris Ordinis, eodemque eundem consuetudinem, etiam à Laicis, natis exerceri solet, non incurrit irregularitatem, *Navarr. cit. c. 27. n. 242. dicto 7. d. n. 15.*

X. Quartò tertio, quis in hac irregularitate dispensare possit? Resp. Solus Papa potest dispensare, ut ad superiores Ordines aliter, ut possit uti Ordine jam suscepto, etiam dispensare potest: sicut etiam circa benedictionem lud retineat, ne sustentatione necessitatis seculum revertatur, ut constat ex *Avila ibid. Abb. n. 2. c. 3. Hostiens. in Summa h. t. vest. cit. q. 12. Diaz in pract. Can. n. 13. cit. sec. 2. dub. 15. concl. 3.* ubi addit, quòd concil. Trident. Episcopus potest dispensare in irregularitate, etiam ad superiores Ordines, si delictum sit occultum, juxta *6. de reformatione.*

XI. Postremò hic addendum, quòd stat Constitutio Papæ Clementis VIII. edita, mulgata Romæ die 4. Decembris, anno 1582. incipit, *Etsi aliàs, & habetur apud Quercetum Bullarij V. Ordo in fine, ubi statuitur, ut quæ non promotus ad sacrum Presbyterium ordinem repertus fuerit, Missarum celebrationem usurpasse, vel Sacramentalem Confessionem administrasse, à Judicibus S. Inquisitionis, vel locorum ordinarijs, tanquam Ecclesiæ misericordiam de foro Ecclesiastico abijciatur, & ab Ordinibus ecclesiasticis, siquos habuerit, ritè degradentur, Curia seculari tradatur, per Judices secularibus pœnis plectendus.*

T I T V L V S XXIX DE CLERICO PER SALTUM P R O M O T O.

I.

Remittendum, non tantum is, qui non est ordinatus, exercere prohibetur Officia Ecclesiastica, sive actus Ordinum, de quo Tit. præcedente; sed etiam is, qui

non est ritè, seu præposterò ordinatus, qui saltum suscipiat aliquem Ordinem: nam Ordines inter se sunt subordinati, ut per minores gradatim ad majores, sive superiores Ordines ascendendum. Si quis igitur prætermissis